

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПЕРЕКЛАДУ ТА ІНОЗЕМНИХ МОВ

СИЛАБУС
ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ПРАКТИКА

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація: 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно),
перша – англійська

Освітньо-професійна програма: Переклад з англійської мови

Освітній рівень: Перший бакалаврський

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “30” серпня 2019 р.

Дніпро 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація.....	3
2. Анотація	3
3. Мета та цілі	3
4. Компетентності та результати навчання.....	4
5. Організація навчання.....	4
6. Підсумки перекладацької практики. Звітна документація.....	6
7. Критерії оцінювання перекладацької практики.....	7
8. Політика доброчесності та перекладацька етика.....	8
9. Рекомендована література.....	9

1. Загальна інформація	
Назва роботи	Перекладацька практика
Викладач (і)	викладачі кафедри
Форми організації навчання з дисципліни	самостійна робота
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС. Загальна кількість годин : 90; з них: самостійна робота студента: 90.
Тип навчальної дисципліни за навчальним планом	Обов'язкова циклу практичної підготовки. Курс 3; семестр VI ; чверть XII
Додаткові інформаційні матеріали	https://nmetau.edu.ua/ua/mdiv/i2016/p3079

2. Анотація

Навчання у вищій школі повинне передбачати оптимальне співвідношення теоретичних курсів дисциплін та практичну підготовку студентів до майбутньої фахової діяльності. Найважливіше місце при цьому займає перекладацька практика: підготовка випускника має бути спрямована на певні конкретні умови майбутньої роботи за кваліфікацією з можливістю диверсифікації умінь та навичок. У максимальній мірі цьому відповідає проведення перекладацької практики за наскрізною програмою у певній сфері діяльності.

Програма практики спрямована на підготовку майбутніх фахівців до практичної діяльності перекладачів, підвищення рівня знань, набутих під час вивчення дисциплін даної спеціальності, формування практичних навичок роботи з діловою, науково-технічною нормативною літературою та переклад її з української мови на іноземну та навпаки, ведення ділового листування українською та англійською мовами.

3. Мета та цілі

Мета роботи: закріплення теоретичних знань, набутих під час навчального процесу, розширення професійно-орієнтованих лексико-граматичних навичок.

Цілі: ознайомлення студентів з організаційною структурою, роботою та історією розвитку підприємства; ознайомлення з номенклатурою продукції, що випускає підприємство, зовнішньоекономічною діяльністю; науково-технічною, нормативною літературою, зразками ділового листування на українській та іноземних мовах; виконання перекладів, необхідних для діяльності підприємства.

4. Компетентності та результати навчання

Інтегральною компетентністю є здатність розв'язувати складні практичні проблеми в галузі перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки.

У результаті роботи студенти опановують **наступні компетентності:**

- здатність перекладати науково-технічну та технічну літературу;
- здатність перекладати ділові листи з української мови на англійську та німецьку та навпаки;
- здатність виконувати переклади, необхідні для діяльності підприємства;
- здатність вести бесіду за фаховими темами, дотримуючись фонетичних лексико-синтаксичних та граматичних норм;

та результати навчання:

- знати посадову інструкцію перекладача, його права та обов'язки;
- дотримуватись основних вимог до організації та умов роботи перекладача;
- знати науковою та технічною термінологію;
- знати вимоги до перекладу науково-технічної та технічної документації, ділових листів, тощо.

5. Організація навчання

Розподіл навчальних годин (Денна форма навчання)

	Усього	Чверть
		12
Усього годин за навчальним планом, у тому числі:	90	90
Самостійна робота	90	90
Заходи підсумкового контролю		Залік

Перекладацька практика студентів напряму спеціальності 035 Філологія передбачає чотири етапи її проходження .

Перший етап тривалістю тиждень присвячений вирішенню організаційних питань, ознайомленню з підприємством, його організацією, структурою та матеріально-технічним забезпеченням, нормативно-регламентуючою документацією. Проводиться інструктаж із техніки безпеки та охорони праці.

Студент зобов'язаний:

- дотримуватися чинних на підприємстві правил внутрішнього розпорядку та правил техніки безпеки;

Студентові необхідно:

- скласти стислу характеристику організаційної структури підприємства, номенклатури продукції, що випускає підприємство;

- ознайомитись із положенням про підприємство, матеріально-технічною базою підприємства, організацією охорони праці;

- вивчити виробниче середовище.

На другому етапі практики студенти ознайомлюються з роботою відділу зовнішньо-економічних зв'язків та роботою перекладачів на підприємстві. Студенти повинні ретельно вивчити виробничу та організаційну структуру відділу, мережу підприємств за кордоном, з якими відділ налагодив зв'язки.

Студенти повинні також ознайомитись з роботою перекладачів (або відділу перекладачів), його місцем в організаційній структурі підприємства та його функцією. Практиканти мають вивчити регламент роботи перекладачів та виробниче середовище.

На третьому етапі практики студенти вивчають наукову та науково-технічну літературу, технічну документацію, інструкції, ділове листування іноземною мовою. Вони аналізують документи (їх видові категорії) та особливості їх складання та перекладу.

Студенти повинні ознайомитись з електронними словниками підприємства та скласти термінологічні словники за фахом, за допомогою яких вони зможуть ефективно займатися перекладацькою діяльністю під час проходження практики.

На четвертому етапі студенти повинні брати активну участь у перекладі технічної документації, інструкцій, ділових листів тощо.

У разі потреби вони мають брати участь у складанні програми перебування в Україні закордонних делегацій та брати участь у проведенні ділових бесід та переговорів як перекладачі або помічники перекладачів.

Контроль виконання програми практики здійснюється керівниками практики від підприємства та навчального закладу. Для ведення контролю за роботою студентів потрібні щоденники обліку робіт, які виконуватимуть студенти в структурних підрозділах.

Загальна оцінка студента за проходження практики залежить від рівня його підготовки, виконання своїх обов'язків, характеристики керівників практики, якості написання звіту та його захисту. Проходження практики здійснюється згідно з програмою практики.

6. Підсумки перекладацької практики: звітна документація

Після закінчення терміну перекладацької практики студенти звітують про виконання програми перекладацької практики і надають звітну документацію керівникам практики від кафедри. Керівники практики перевіряють документи та оцінюють результати виконання програми. До уваги беруться оцінки керівників від підприємства та академії, якість оформлення та зміст звіту. Диференційна оцінка з практики враховується нарівні з іншими оцінками, яки характеризують успішність студента. Результати заліку з практики заносяться у залікову відомість і проставляються у заліковій книжці.

Звітна документація містить наступні компоненти:

1. **Звіт** з перекладацької практики.

2. **Щоденник** перекладацької практики, у якому необхідно заповнити всі розділи. Щоденник підписує керівник практики від кафедри перекладу та іноземних мов та керівник базової установи. У щоденнику перекладацької практики складається відгук керівника про роботу студента-практиканта.

3. **Словник**, який включає спеціалізовані терміни відповідно до галузі діяльності базової установи.

4. **Переклад** спеціалізованих текстів на аркушах А-4 (шрифт – New Times Roman, кегль – 14, міжрядковий інтервал – 1,3, кількість рядків на сторінці – 35 – 37). Кількість друкованих знаків для перекладу варіюється відповідно до навчальної програми (з розрахунку 10-12 тис. друкованих знаків на один

тиждень перекладацької практики). Для перевірки перекладу необхідно надати й оригінал текстів у друкованому або електронному вигляді.

Керівники перекладацької практики від кафедри у тижневий строк перевіряють звітну документацію студента, оформлену в окрему папку з файлами за кожним компонентом звітної документації, підраховують кількість балів і виставляють загальну оцінку в відомість та залікову книжку студента. Оцінка може бути занижена, у разі якщо звітна документація подається студентом після вказаного кінцевого терміну.

7. Критерії оцінювання перекладацької практики

На підставі аналізу відгуку від керівника базової установи або керівника від кафедри про роботу студента-практиканта, правильності оформлення звітної документації відповідно до вимог, виконання контрольного залікового перекладу студенту-практиканту виставляється підсумкова оцінка (залік). Перекладацька практика оцінюється за 100 бальною шкалою.

№	Вид діяльності	Бали
1	Переклад спеціалізованих текстів	70
2	Укладання словника спеціалізованих термінів	20
3	Оформлення звітної документації (щоденник)	10
	Усього:	100

Критерії оцінювання якості виконання перекладів

Переклад спеціальної літератури оцінюється згідно з основними вимогами до виконання письмового перекладу. Основні критерії оцінки якості виконання перекладів можна сформулювати у такий спосіб:

- 1) адекватність передачі фактичної інформації – перевіряється, чи правильно перекладач зрозумів зміст вихідного тексту і наскільки коректно цей зміст викладено у похідному тексті; крім того, важливою є відсутність помилок у передачі немовної інформації (цифри, графіки тощо); наявність всього фактичного матеріалу (чи не було пропусків і скорочень);
- 2) дотримання перекладачем відповідного стилю – у тексті перекладу стильові особливості та загальний тон викладення матеріалу повинен відповідати особливостям даного стилю у тексті перекладу, тобто, чи

враховував студент під час виконання перекладу відмінності науково-технічного, публіцистичного та інших стилів у мовах оригіналу і перекладу;

3) лексична та граматична правильність тексту перекладу – враховуються лексичні та граматичні помилки, зроблені у тексті перекладу.

Критерії оцінювання оформлення документації з перекладацької практики

Студенти отримують зразки оформлення звітної документації на початку проходження перекладацької практики. Вони повинні правильно оформити документацію (за зразками) та вчасно надати керівникові практики. Оцінка за документацію виставляється згідно з правильністю, повнотою, грамотністю її оформлення.

Критерії оцінювання перекладацької компетенції

Рівень перекладацької компетенції студента можна визначити тільки у результаті співробітництва керівників практики від ЗВО і від базового закладу. Керівник практики з підприємства оцінює такі якості практиканта, як працездатність, комунікабельність, відповідальність, організованість, дотримання правил субординації тощо. За допомогою досвідчених перекладачів, які працюють на базі практики визначається рівень професійних знань, умінь і навичок студента, які він виявив на практиці.

Керівник практики від кафедри встановлює рівень перекладацької компетенції студента згідно з тими матеріалами, які від надає під час проходження практики.

8. Політика доброчесності та перекладацька етика

У будь-якій сфері діяльності є свої норми і закони професійної поведінки, які не можна порушувати. За допомогою таких норм і законів професія стверджується у суспільстві, а суспільство, зі свого боку, впливає на етику професії.

Протягом багатьох років проблему перекладацької етики намагається вирішити світова спільнота перекладачів разом з науковцями. І вони досягли

певних результатів, сформулювавши наступні морально-етичні принципи перекладача:

- перекладач – не співбесідник, не опонент клієнта, а його *транслятор*, який передає усний чи письмовий текст, створений однією мовою, засобами іншої мови.

- текст для перекладача є недоторканим. Перекладач не має права змінювати зміст і наповнення тексту за власним бажанням у процесі перекладу, скорочувати або розширювати текст, при умові, якщо замовник не наголошував на додаткових завданнях, на кшталт адаптувати текст, зробити вибір, доповнення.

- у процесі перекладу перекладач прагне за допомогою відомих йому професійних дій максимально передавати інваріант вихідного тексту, орієнтуючись на функціональні домінанти оригіналу.

- у ситуації усного перекладу перекладач зобов'язаний дотримуватися етики усного спілкування, поважаючи свободу особистості клієнта і не принижувати його гідності;

- віддзеркалення структури тексту та обов'язковість дотримання правил оформлення письмового тексту.

Завдання перекладача зберегти всі текстові одиниці оригіналу (заголовки, титул авторів, посилання, підписи під ілюстраціями тощо) та чітко наслідувати структурні частини тексту оригіналу.

Останньою морально-етичною нормою є дотримання перекладачем правила нерозголошення конфіденційної інформації, якщо перекладач співпрацює з відомствами (військові, юридичні, комерційні), які володіють такою інформацією, а також приймає участь в урядових, ділових та особистих переговорах.

9. Рекомендована література

1. Алексеева И. С. Профессиональный тренинг переводчика : Учеб. пособие / И. С. Алексеева. – СПб. : Союз, 2001. – 238 с.

2. Засекіна Л. В. Когнітивна модель перекладацького процесу / Л. В. Засекіна // Філологічні студії. – 2002. – № 2. – С. 70–76.

3. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури [англ./укр.] : Навчальний посібник для ВНЗ / В. І. Карабан – Вінниця : Нова Книга, 2004. – 576 с.
4. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение / В. Н. Комиссаров. – М. : Издательство „ЭТС”, 2002. – 424 с.
5. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) : Учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. / В. Н. Комиссаров. – М. : Вышс. шк., 1990. – 253 с.
6. Олікова М. О. Теорія і практика перекладу : [навчальний посібник] / М. О. Олікова. – Луцьк : Вежа, 2000. – 170 с.
7. Основи перекладу : Курс лекцій з теорії та практики перекладу для ф-тів та ін-тів міжнародних відносин / Г. Е. Мірам, В. В. Дайнеко, А. А. Тарануха, М. В. Грищенко, О. М. Гон. – 2-е вид., виправ. та доповн. – К. : Ніка-Центр, 2005. – 277 с.
8. Чужакин П. Мир перевод или вечный поиск взаимопонимания / П. Чужакин, П. Палажченко. – М. : Валент, 1999. – 192 с.
9. Шупта О. В. Формування позитивної самооцінки у студентів-перекладачів як важливий чинник професійної підготовки / О. В. Шупта // Актуальні проблеми гуманітарних та природничих наук : зб. наук. пр. – Хмельницький : ХНУ, 2007. – С. 60 – 62.
10. D. Hymes The concept of communicative competence revisited / Dell Hymes // Thirty years of linguistic evolution (Edited by Martin Putz), 1992. – P. 31 – 59.
11. D. Hymes Models of the Interaction of Language and Social Life : Toward a Descriptive Theory / Dell Hymes // Intercultural Discourse and Communication: the essential readings (Edited by Scott F. Kiesling, Christiana Bratt Paulston). – Blackwell Publishing, 2005. – P. 4 – 17.
12. W. Koller The Concept of Equivalence and the Object of Translation Studies / Koller Werner // International Journal of Translation Studies, Volume 7, Issue 2, 1995. – P. 191 – 222.